

Rahandusministeerium
info@rahandusministeerium.ee

Teie 30.09.2026 nr 1.1-10.1/3948-1 ;
RAM/26-1082/-1K

Meie 27.10.2026 nr 2-3/3387-2

**Statistikaameti 2027.–2031. aastal tehtavate
statistikatööde loetelu koostöölastamine**

Lugupeetud Jürgen Ligi

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi MKM) koostöölastab eelnõu märkustega ning teeb järgmised ettepanekud. MKM-i ettepanekud lähtuvad riikliku statistika programmi eesmärgist tagada kvaliteetse ja ajakohase teabe kättesaadavus ühiskonnas toimuvate muutuste jälgimiseks ning tõendus põhise poliitikakujundamise toetamiseks.

Palume täiendada aastate 2027–2031 riiklike statistikatööde loetelu alljärgnevate tööde ja väljunditega. Ettepanekud jagunevad kahte rühma:

1. Olemasolevate, varem avaldatud ning tellimustööna arendatavate statistiliste väljundite regulaarse uuendamise ja avaldamise tagamine.
2. Püsiva andmevajaduse katmiseks vajalikud statistilised väljundid, mille metoodika või koostamise korraldus vajab täiendavat kokkuleppimist.

Esimese rühma ettepanekud puudutavad väljundeid, mille väljatöötamisse on riik juba investeerinud või mille arendamist ministeeriumid rahastavad või kavandavad. Nende väljundite kasutusvajadus on püsiv ning need teenivad nii poliitikakujundamise, rahvusvahelise aruandluse kui ka avalikkuse teabevajadust. Seetõttu peab MKM põhjendatuks tagada nende edasine regulaarne uuendamine ja avaldamine riikliku statistikatöö raames, sõltumata iga-aastastest tellimustest ja nende rahastamisvõimalustest.

Olemasolevate, varem avaldatud ning tellimustööna arendatavate statistiliste väljundite regulaarse uuendamise ja avaldamise tagamine:

1. Tööpoliitika seireinfosüsteemi uute näitajate ja taustatunnuste regulaarne uuendamine ja üldhoid tööpoliitika näitajate rakenduses

Tööpoliitika näitajate rakendus on alates 2026. aastast riiklik statistikatöö, mistõttu selle olemasolevate näitajate regulaarne uuendamine ja üldhoid toimub riikliku statistikatöö raames. Käesoleval hetkel täiendatakse MKM-i tellimusel tööturu rakendust uute

poliitikakujundamiseks vajalike näitajate ja taustatunnustega, mis käsitlevad muuhulgas tööalast seisundit, töö- või teenuslepingu liiki, vanemapuhkusel viibimist, õppuriks olemist ning ametiühingusse kuulumist.

Palume pärast tellimustöö valmimist arvata ka uute näitajate regulaarne uuendamine ja ülalhoid perioodi 2027–2031 riikliku statistikatöö koosseisu. Lisatavad näitajad on regulaarselt vajalikud nii siseriiklikuks poliitikakujundamiseks kui ka rahvusvaheliseks aruandluseks (sh ILO ja OECD regulaarsed andmebaasid ja raportid) ning peaksid seetõttu jääma tööturu rakenduse püsivaks osaks. Sarnaselt rakenduse olemasolevate näitajatega saavad ka need edaspidi avalikult kättesaadavaks kõigile rakenduse kasutajatele. Seetõttu ei pea MKM põhjendatuks käsitleda nende edasist ülalhoidu ülejäänud rakenduse näitajatest erinevalt ega siduda seda MKM-i iga-aastase tellimuse ja rahastamisvõimalustega.

2. Ukraina kodanike ja ajutise kaitse saajate tööturustatistika rakenduse regulaarne uuendamine ja ülalhoid

Statistikaamet on MKM-i ja Sotsiaalministeeriumi (edaspidi SoM) tellimusel välja töötanud registripõhisel statistikal põhineva töölaua Ukraina kodanike, sh ajutise kaitse saajate tööturul osalemise kohta. Statistika hõlmab hõiveseisundit ning töötavate Ukraina kodanike ja ajutise kaitsega inimeste jaotust ametiala, tegevusala, töökoha maakonna, hariduse, töötamise kestuse ja töötasu järgi võrdluses kogu tööturuga.

Andmeid kasutatakse Ukraina sõjapõgenike tööturule lõimumise ja selle muutuste regulaarseks jälgimiseks. Andmed võimaldavad hinnata, kuidas muutuvad ajutise kaitse saajate hõive, registreeritud töötus ja mitteaktiivsus ning milline on töötavate Ukraina kodanike positsioon Eesti tööturul võrreldes kogu tööturuga. SoM-ile ja Sotsiaalkindlustusametile on andmed esmatahtsad, et hinnata inimeste majanduslikku iseseisvust ning sotsiaaltoetuste ja teenuste vajadust, kasutades andmeid mh ka riigieelarve mõjude prognoosides.

Tegemist ei ole ühekordse analüüsivajadusega, vaid püsiva seirevajadusega, mille jaoks on vastav statistiline väljund juba välja töötatud ja kasutusele võetud. Kuna andmeid kasutatakse Ukraina sõjapõgenike tööturule lõimumise järjepidevaks jälgimiseks, on põhjendatud tagada rakenduse regulaarne uuendamine ja ülalhoid riiklike statistikatööde raames.

3. Palgastatistika täiendavate väljundite regulaarne uuendamine ja ülalhoid

MKM ja Rahandusministeerium (edaspidi RAM) on koostöös Statistikaametiga täpsustanud palgastatistika arendusvajadusi, et võimaldada registripõhiste palgaandmete senisest detailsemat kasutamist poliitikakujundamisel. Kavandatava tellimustööga soovitakse täiendada palgastatistika väljundeid muu hulgas soo, vanuse, haridustaseme ja omaniku liigi lõigetega. Planeeritud arendused võimaldavad nii MKM-il ja RAM-il kui ka avalikkusel laiemalt senisest detailsemalt analüüsida naiste ja meeste palgaerinevusi erinevates töötajate rühmades ja sektorites ning jälgida nende muutumist ajas ning juhtida tähelepanu soolistele, vanuseliste jt ebavõrdsustele tööturul.

Kuna tegemist on püsivalt vajalike palgastatistika väljunditega, mida kasutatakse muuhulgas palgalõhe, avaliku ja erasektori palgaerinevuste ning piirkondlike palgaerinevuste jälgimiseks ja poliitikakujundamiseks, siis on põhjendatud nende uuendamine ja ülalhoid riiklike statistikatööde raames, mitte korduvate tellimustöödena. Palume pärast arendustöö valmimist lisada nende regulaarne uuendamine ja avaldamine vastava riikliku statistikatöö koosseisu.

4. Töösuhete statistika regulaarne uuendamine ja ülalhoid

Palume lisada riiklike statistikatööde loetellu töötamise registri (TÖR) andmetel põhineva töösuhete statistika regulaarne koostamine ja avaldamine. MKM vajab kehtivate, uute, lõpetatud ja peatatud töösuhete arvu ning jaotust lepingu liigi järgi (sh tööleping, VÕS-leping, avalik teenistus jm), soo, vanuse, tegevusala, maakonna ja ettevõtte suuruse lõikes.

Neid andmeid on vaja töösuhete struktuuri ja eri töövormide muutuste regulaarseks seireks, sh et hinnata tööturu stabiilsust ning reaktsioone majandusarengutele, hooajalistele muutustele ja võimalikele kriisidele. Samuti kasutatakse andmeid poliitikamuudatuste kavandamiseks ja sihtimiseks ning nende eel- ja järelhindamiseks.

TÖR-põhine statistika täiendab Eesti tööjõu-uuringu (ETU) andmeid. ETU võimaldab analüüsida töötajate tausta ja tööturupositsiooni, kuid valikuuringuna on väiksemate lepinguliikide, sh VÕS-lepingute puhul detailsete lõigete avaldamise võimalused piiratud. TÖR võimaldab seevastu jälgida kõiki registreeritud töösuhteid, sh sama inimese paralleelseid töösuhteid, ning hinnata eri lepinguliikide tegelikku mahtu, osakaalu ja muutumist ajas.

Sarnast TÖR-põhist statistikat avaldas Statistikaamet kuni 2024. aasta lõpuni tööturu kiirstatistika raames¹. Avaldamine lõppes tellimustöö lepingu lõppemise, mitte andmevajaduse äralangemise tõttu. Palume taastada nende andmete regulaarne avaldamine riikliku statistikatöö raames. MKM-i vaatest võivad olla väljundid esitatud sarnaselt nagu varem (rakendusena), aga võivad olla ka muul kujul (nt tabelitena).

Püsiva andmevajadusega statistilised väljundid, mille metoodika või koostamise korraldus vajab täpsustamist:

5. Töötasu alammäära ja selle lähedast töötasu saavate töötajate arvu ja osakaalu kõigist töötasu saajatest avaldamine

Töötasu alammäära ja selle lähedast töötasu saavate töötajate andmeid vajab MKM igal aastal töötasu alammäära muutmise eelnõu mõjuanalüüsi koostamisel, et hinnata muudatusest otseselt ja selle lähedases palgavahemikus mõjutatud töötajate arvu.

Lisaks tuleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2022/2041 piisava miinimumpalga kohta² artikli 10 alusel esitada Euroopa Komisjonile iga kahe aasta järel muu hulgas andmed miinimumpalgaga hõlmatud töötajate osakaalu kohta ning võimaluse korral soo, vanuse, puude, ettevõtte suuruse ja sektori lõikes.

Tegemist on seega regulaarse andmevajadusega nii siseriiklikuks õigusloomeks ja mõju hindamiseks kui ka EL-i aruandluskohustuse täitmiseks, mistõttu palume lisada näitaja kogumine ja avalikustamine riiklike statistikatööde nimekirja.

6. Töötuskindlustusega kaetud inimeste koondarvu avalikustamine

Palume lisada riikliku statistikatöö nimekirja regulaarselt avaldatavaks näitajaks unikaalsete inimeste arvu, kelle kohta on kalendriaasta jooksul laekunud töötuskindlustusmaksid.

¹ [Tööturu kiirstatistika \(2024\) | Statistikaamet](#)

² [Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv \(EL\) 2022/2041, 19. oktoober 2022, mis käsitleb piisavat miinimumpalka Euroopa Liidus.](#)

MKM vajab näitajat igal aastal Euroopa Nõukogule esitatava Euroopa sotsiaalkindlustuskoodeksi aruande koostamiseks. Seni on MKM saanud vastava näitaja Maksu- ja Tolliametilt (MTA). Edaspidi MTA statistilisi andmeid ministeeriumidele enam ei väljasta, kuna statistika koostamiseks vajalikud andmed edastatakse Statistikaametile. Kuna tegemist on iga-aastase aruandlusvajadusega, mitte ühekordse andmepäringuga, mille vastu on ka laiem avalik huvi, palume lisada näitaja regulaarne avaldamine riikliku statistikatööde nimekirja.

7. Kollektiivlepingutega hõlmatud töötajate arv ja kollektiivlääbirääkimiste katvuse määr

MKM vajab regulaarseid ja võrreldavaid andmeid kollektiivlepingutega hõlmatud töötajate arvu ja kollektiivlääbirääkimiste katvuse määra kohta kollektiivsete töösuhete poliitika kujundamiseks ning rahvusvaheliseks aruandluseks ja andmevahetuseks. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2022/2041 piisava miinimumpalga kohta artikli 10 alusel tuleb Euroopa Komisjonile iga kahe aasta järel esitada andmed kollektiivlääbirääkimistega hõlmatus määra ja selle muutuse kohta. Andmeid küsivad Eestilt regulaarselt ka OECD ja ILO. Andmed teenivad laiemalt ka sotsiaalpartnerite ja avalikkuse huve.

Seni on kollektiivlepingutega hõlmatus hindamisel kasutatud Tööelu-uuringu (TEU) andmeid, mis viidi viimati läbi 2021. aastal. Uus TEU andmekorje pidi toimuma 2027. aastal, kuid riigieelarve kärpete tõttu see uuring enam riiklike statistikatööde nimekirjas ei ole. Seetõttu puudub praegu regulaarne andmeallikas töötajate kollektiivlepingutega hõlmatus hindamiseks. Statistikaametiga toimuvad hetkel arutelud andmekorjeks sobiva küsitlusuuringu leidmiseks ning täpse metoodika kokku leppimiseks.

Kuna tegemist on püsiva siseriikliku, EL-i ja rahvusvahelise andmevajadusega, mistõttu palume tagada kollektiivlepingutega hõlmatud töötajate arvu ja kollektiivlääbirääkimiste katvuse määra regulaarne ning metoodiliselt võrreldav avaldamine riikliku statistikatöö raames.

Täiendavad tähelepanekud statistikaprogrammi koostamise protsessi ja mõjuanalüüsi kohta:

MKM palub täiendavalt selgitada riikliku statistika programmi koostamise protsessi ning seda, kuidas kujuneb riiklike statistikatööde lõplik nimekiri. Eelkõige soovime ülevaadet sellest, milliste põhimõtete, kaalutluste ja hindamiskriteeriumide alusel ettepanekuid hinnatakse, milline on otsustusprotsess ning millised osapooled teevad lõpliku valiku statistikaprogrammi lisatavate tööde kohta.

Samuti palume selgitada, kas otsus uute statistikatööde lisamiseks saab alguse üksnes ministeeriumide ja teiste osapoolte ettepanekutest kooskõlastusmenetluse käigus või kasutatakse ka muid algatus- ja hindamismehhanisme. Kui statistikatööde programmi täiendamine on võimalik ka muul viisil, palume kirjeldada vastavat protsessi ning selle aluseks olevaid põhimõtteid.

Lisaks leiab MKM, et eelnõu juurde koostatud mõjuanalüüs ei võimalda kavandatavate muudatuste mõju piisavalt hinnata. Näiteks ei käsitle mõjuanalüüs Tööelu uuringu (TEU) ärajäämise mõju, kuigi uuring pidi varasemate plaanide kohaselt toimuma 2027. aastal ning on seni olnud oluline ja teatud küsimustes ainuke andmeallikas töötingimuste, töösuhete, kollektiivlepingutega hõlmatus ja muude tööelu näitajate hindamisel. Mõjuanalüüsis puudub hinnang sellele, millise infolünga uuringu ärajäämine tekitab ning milline negatiivne mõju on sellel poliitikakujundajatele, tööandjatele, töötajatele, teadlastele ning Eesti rahvusvaheliste

aruandluskohustuste täitmisele.

Samuti ei kajastu mõjuanalüüsis töötasustruktuuri uuringu vabatahtlike küsimuste eemaldamise võimalik mõju ega programmi lisatud romade tööhõive ja haridustaseme statistikatöö mõju.

MKM peab vajalikuks, et mõjuanalüüsi täiendataks kooskõlas mõjude hindamise metoodikale selliselt, et oleks võimalik hinnata kavandatavate muudatuste mõju erinevatele sihtrühmadele mõjuvaldkondade lõikes, sh et analüüsitaks ka mõju võrdsusandmete kättesaadavusele (soo jt elanikkonnarühmade lõikes).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liina Vahtras

majandus- ja tööstusminister

Karel Lember +372 625 6402

Karel.Lember@mkm.ee